

Parlamentul
Republicii Moldova

AO nr.72

06 aprilie 2020 l

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, 28

SESIZARE

prezentată în conformitate cu articolul 25 lit. g) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și art. 38 alin. (1) lit. g); 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
Intrare Nr.	53 a	
" 04 "	04	2020

I. AUTORUL SESIZĂRII

Alexandr OLEINIC – deputat în Parlamentul Republicii Moldova

mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 105

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prin prezenta solicităm verificarea constituționalității proiectul Legii înregistrat cu nr.143 din 01.04.2020 privind instituirea unor măsuri de susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător în perioada stării de urgență și modificarea unor acte normative, contravine Constituției Republicii Moldova din următoarele motive.

III. MOTIVELE SESIZĂRII

La data de 01.04.2020 în cadrul ședinței Guvernului Republicii Moldova a fost prezentat proiectul Hotărîrii Guvernului privind angajarea răspunderii Guvernului în fața Parlamentului în temeiul art.106/1 al Constituției în vederea adoptării Legii privind instituirea unor măsuri de susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător în perioada stării de urgență și modificarea unor acte normative.

La data de 02.04.2020 a fost convocată ședința Parlamentului unde era prezent Primul ministru pentru a prezenta proiectele de legi pentru care Guvernul și-a asumat răspunderea în fața Parlamentului. La deschiderea ședinței a fost anunțat faptul că la ședință nu este cvorum. Astfel, Președintele Parlamentului a anunțat că procedura de prezentare a proiectelor de legi și de asumare a răspunderii Guvernului față de Parlament este consumată și cei deputați interesați au la dispoziție 3 zile pentru a înregistra moțiuni de cenzură împotriva Guvernului.

Consider că proiectul Legii înregistrat cu nr.143 din 01.04.2020 privind instituirea unor măsuri de susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător în perioada stării de urgență și modificarea unor acte normative, contravine Constituției Republicii Moldova din următoarele motive.

Nerespectarea procedurii de angajare a răspunderii Guvernului în fața Parlamentului.

În conformitate cu prevederile art.106/1 din Constituție “Guvernul își poate angaja răspunderea în fața Parlamentului asupra unui program, unei declarații de politică generală sau a unui proiect de lege”. Conform art.119 al Regulamentului Parlamentului “(2) Angajarea răspunderii politice în fața Parlamentului se declară prin hotărîre a Guvernului, care se prezintă în aceeași zi Parlamentului, cu anexarea textului programului, al declarației de politică generală sau al proiectului de lege. Președintele Parlamentului dispune de îndată distribuirea hotărîrii și a materialelor adiționale deputaților. (3) Dacă, în decursul a 72 de ore din momentul angajării răspunderii de către Guvern, cel puțin 1/4 din numărul deputaților aleși nu depun o moțiune de cenzură Guvernului sau dacă moțiunea de cenzură depusă este respinsă, programul, declarația de politică generală sau proiectul de lege se consideră adoptate și devin executorii pentru Guvern.

(4) În cazul depunerii unei moțiuni de cenzură potrivit alin.(3), aceasta urmează a fi examinată potrivit prevederilor art.116-118.”

De asemenea conform art.116, alin.3) din Regulamentul Parlamentului “Moțiunea de cenzură asupra activității Guvernului se întocmește și se depune conform procedurii stabilite la art.113 alin.(1) și (2).”

Luând în considerare faptul că în conformitate cu Regulamentul Parlamentului pentru a începe ședința în plen este necesar să fie asigurat cvorumul, iar după aceasta Prim-ministrul să dea citirii proiectului de lege prin care Guvernul și-a asumat răspunderea, consider că în cazul respectiv nu a fost respectată procedura impusă care a fost descrisă în Hotărârea Curții Constituționale nr.28 din 2011. Consider că asumarea răspunderii Guvernului în fața Parlamentului pentru proiectul Legii privind instituirea unor măsuri de susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător în perioada stării de urgență și modificarea unor acte normative, nu a avut loc din cauza că ședința nu a fost deschisă din lipsa cvorumului, iar Prim-ministrul nu a prezentat în fața deputaților proiectul cu pricina.

În această ordine de idei , din cauza faptului că proiectul de Lege supus controlului constituționalității nu a fost prezentat în fața Parlamentului, consider că nici termenul de 72 de ore pentru a înainta moțiunea de cenzură ca și măsură de exercitare a controlului parlamentar pe activitatea Guvernului nu curge. Nici proiectul de lege odată nefiind prezentat în fața Parlamentului nu poate fi considerat ca fiind intrat în vigoare după expirarea a 72 de ore după data întrunirii Parlamentului (data de 02.04.2020) . Unica modalitate privind verificarea legalității procedurilor și legii prin care Guvernul și-a asumat responsabilitatea în fața Parlamentului este depunerea acestei sesizări la Curtea Constituțională.

Ulterior, reprezentanții fracțiunilor parlamentare care fac parte din majoritatea parlamentară au ieșit în public și au făcut declarații pentru presă și au explicat motivele neprezentării lor la ședința în plen a Parlamentului. Au invocat că toți deputații au primit proiectul de lege prezentat de Guvern, au făcut cunoștință cu el, iar Prim-ministru a fost prezent la ședința în plen pentru a prezenta proiectul de lege prenotat, iar prin lipsa cvorumului s-a prezumat că proiectul a fost prezentat , iar procedura a fost consumată, deputații care nu sunt de acord cu proiectul în cauză avînd dreptul de a înainta moțiune de cenzură.

(<https://www.privesc.eu/arhiva/90528/Declaratia-fractiunii-PSRM-dupa-sedinta-Parlamentului-Republicii-Moldova-din-2-aprilie-2020>),

(<https://www.pdm.md/ro/comunicat-de-presa/pdm-va-sustine-masurile-economice-aprobate-de-guvern-prin-asumare-de-raspundere/>),

(https://unimedia.info/ro/news/c223eb3324b09ae4/video-psrm-despre-lipsa-acestora-la-sedinta-parlamentului-prin-lipsa-majoritatii-parlamentare-s-a-demonstrat-vointa-politica.html?utm_source=Site%20Widgets&utm_medium=Related%20Widget&utm_campaign=Related%20Widget).

Exponenții Partidului Democrat au expus următoarea poziție : “*Partidul Democrat regretă situația creată astăzi, în plină criză, la Parlament de*

fracțiunile de opoziție. Frațiunea PDM nu s-a prezentat astăzi la ședință pentru că măsurile economice au fost discutate anterior cu noi, pe platforma Consiliului Coaliției, fiind elaborate de Ministerul Finanțelor și Ministerul Economiei”, se arată într-un comunicat de presă al PD. Totodată, formațiunea afirmă că nu vede rostul prezenței fizice a deputaților întrucât exercițiul de astăzi, privind asumarea răspunderii Guvernului în fața Parlamentului, nu presupunea o sesiune întrebări-răspunsuri.”

În ceea ce ține procedura de asumare a răspunderii a Guvernului în fața Parlamentului, procedura respectivă nu este descrisă detaliat în Regulamentul Parlamentului. În același sens există mai multe Hotărâri ale Curții Constituționale prin care a fost descrisă procedura (Hotărârea CC din 2011 și Hotărârea CC din 2016), însă aceste hotărâri interpretează diferit situațiile care au existat pînă la moment și circumstanțele diferite prin care Guvernului și-a asumat răspunderea pe unul sau altul proiect de lege. De aceea, consider că în situația la zi Curtea Constituțională trebuie să-și exercite obligațiile sale prin verificarea constituționalității actului contestat.

IV. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

Constituția Republicii Moldova

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică”.

Articolul 60

Parlamentul, organ reprezentativ suprem și legislativ

„(1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și **unica autoritate legislativă a statului**. [...]”

Articolul 66

Atribuțiile de bază

„Parlamentul are următoarele atribuții de bază:

a) adoptă **legi, hotărâri și moțiuni**; [...]”

Articolul 74

Adoptarea legilor și a hotărârilor

„[...] (3) Proiectele de lege prezentate de Guvern, precum și propunerile legislative ale deputaților acceptate de acesta sînt examinate de Parlament în

modul și după prioritățile stabilite de Guvern, inclusiv în procedură de urgență. Alte propuneri legislative se examinează în modul stabilit."

Articolul 102

Actele Guvernului

„(1) Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții. [...]

(4) Hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se semnează de Prim-ministru, se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii lor în executare și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. **Nepublicarea atrage inexistența hotărârii sau ordonanței.**"

Articolul 106¹

Angajarea răspunderii Guvernului

„(1) Guvernul își poate angaja răspunderea **în fața Parlamentului** asupra unui program, unei declarații de politică generală sau **unui proiect de lege**.

(2) Guvernul este demis dacă moțiunea de cenzură, depusă în termen de 3 zile de la prezentarea programului, declarației de politică generală sau proiectului de lege, a fost votată în condițiile articolului 106."

Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului (M.O. nr. 81-82/765, 1996; republicată M.O. nr. 50/237, 2007)

Articolul 113

Conținutul moțiunii simple

„(1) [...] **Moțiunea se depune la președintele ședinței, în plenul Parlamentului.**"

Articolul 116

Depunerea moțiunii de cenzură

„(1) Moțiunea de cenzură exprimă retragerea încrederii acordate Guvernului la investitură.

(2) **Moțiunea de cenzură asupra activității Guvernului poate fi inițiată de cel puțin 1/4 din numărul deputaților aleși.**

(3) Moțiunea de cenzură asupra activității Guvernului se întocmește și se depune conform procedurii stabilite la art.113 alin.(1) și (2)."

Articolul 119

Mecanismul angajării răspunderii Guvernului

„(1) Guvernul își poate angaja răspunderea **în fața Parlamentului** asupra unui program, asupra unei declarații de politică generală ori asupra unui proiect de lege organică sau ordinară.

(2) Angajarea răspunderii politice în fața Parlamentului se declară prin hotărâre a Guvernului, care se prezintă în aceeași zi Parlamentului, cu anexarea textului programului, al declarației de politică generală sau al proiectului de lege. **Președintele Parlamentului dispune de îndată distribuirea hotărârii și a materialelor adiționale deputaților.**

(3) Dacă, în decursul a 72 de ore din momentul angajării răspunderii de către Guvern, cel puțin 1/4 din numărul deputaților aleși nu depun o moțiune de cenzură Guvernului sau dacă moțiunea de cenzură depusă este respinsă, programul, declarația de politică generală sau proiectul de lege se consideră adoptate și devin executorii pentru Guvern.

(4) În cazul depunerii unei moțiuni de cenzură potrivit alin.(3), aceasta urmează a fi examinată potrivit prevederilor art.116-118."

V. Cerințele autorului sesizării

În temeiul celor expuse mai sus, în baza art. 135, alin.1 lit.a) din Constituția Republicii Moldova, art.4 al Legii cu privire la Curtea Constituțională și a art.4 alin.1 lit.a) al Codului jurisdicției constituționale, solicit Curții Constituționale **să exercite controlul constituționalității proiectului Legii înregistrat cu nr.143 din 01.04.2020 privind instituirea unor măsuri de susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător în perioada stării de urgență și modificarea unor acte normative sub prisma respectării art.106/1 din Constituție și procedurilor de adoptare a legii prin angajarea răspunderii Guvernului în fața Parlamentului.**

Cu respect,
autorul sesizării

Alexandr Oleinic,
deputatul în Parlament